

Наші контакти:

Поштова адреса: Запорізька обл.
Василівський р-н. м.Дніпрорудне вул. Зелена 3
тел.: (06175) 6-65-78

e-mail: grandmeadow@ukrpost.ua,
grandmeadow@i.ua

наш сайт: <http://www.grandmeadow.org.ua>

Наші сторінки є в мережах
ВКонтакте та Facebook

Замовлення екскурсій:

за телефоном: (06175) 6-65-78

Правила поведінки на природі

Забороняється:

- засмічувати територію;
- курити та розпалювати вогнища;
- рвати квіти та пошкоджувати дерева;
- руйнувати гнізда птахів;
- робити написи на деревах.

Дозволяється:

- користуватися спеціально відведеними місцями для відпочинку;
- проводити спостереження за явищами природи;
- фотографувати об'єкти природи;
- насолоджуватися красою природи!

Укладачі:

Завідувач Сектору екологічної освіти та рекреації

Дроздова Г.С.

Провідний фахівець з рекреації Сотнікова А.В.

Фотографії:

Співробітники НПП «Великий Луг»;

Керівник гуртка ЦДЮТ МР Дніпрорудного Жук Н.С.

Національний природний парк «Великий Луг»

Загальні положення

Національний природний парк "Великий Луг" створений відповідно до Указу Президента України від 10.02.2006 р. № 121/2006. Національний парк розміщений на території Василівського району Запорізької області. Загальна площа Парку становить 16 756 га, з них 9 324 га земель надаються йому в постійне користування.

Парк створений з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природно-ландшафтних та історико-культурних комплексів степової зони, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

На території Парку відповідно до природоохоронного законодавства виділяються такі зони:

Заповідна зона – призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів і складається з трьох ділянок: архіпелаг Великі і Малі Кучугури, урочище Маячанська Балка та урочище Білозірське. Всього 8104 га.

Зона регульованої рекреації – в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць. Разом із зоною **стаціонарної рекреації** складає 1172,55 га.

В межах **господарської зони** проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на парк завдань. Загальна площа її складає 7479,45 га.

Моменти з історії заповідання:

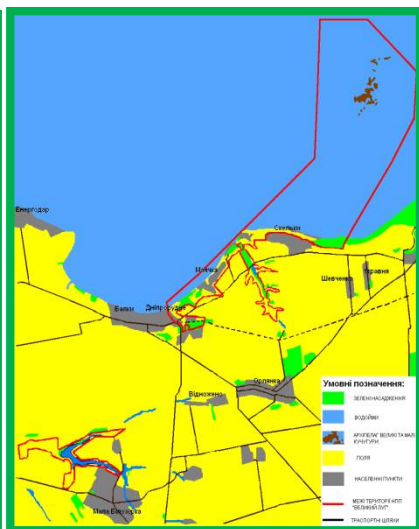
28.10.1974 р. створення орнітологічного заказника «Великі та Малі Кучугури».

31.12.1993 р. створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Дружба».

27.11.1998 р. створення регіонального ландшафтного парку "Панай".

21.02.2002р. створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення "Крутосхили Каховського водосховища".

10.02.2006р. на базі орнітологічного заказника загальнодержавного значення "Великі і Малі Кучугури", регіонального ландшафтного парку "Панай" та ландшафтного заказника загальнодержавного значення "Крутосхили Каховського водосховища" був створений Національний природний парк "Великий Луг".

Рекреаційна діяльність

На території Парку діють 5 туристичних маршрутів: Скелянські штольні, Крутосхили Каховського водосховища, Парк Дружба, Дно Понтійського моря; Шляхом пращурів;

та 3 екологічні стежки: Першоцвіти, Сім Маяків, Дніпровські крутосхили. А також велосипедний маршрут.

На території Маячанської балки працює рекреаційний пункт «Маяк», де відвідувачі можуть зупинитися, відпочити та помилуватися краєвидами природи Великого Лугу.

Співробітництво з іншими організаціями

Територія Парку і сьогодні є цікавою для науковців не тільки Запорізької області, але й всієї України.

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України щорічно проводить вивчення рослин, що зростають на території Парку, проводить визначення причин розселення широколистяних дерев по схилах балок, дослідження плавневих понижень.

Орнітологи – співробітники інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України ведуть роботи по вивченню міграції птахів в Маячанській балці.

Також в рамках проведення щорічних моніторингів наші науковці співпрацюють з інститутом палеонтології та археології академії наук України, лабораторією дослідження кажанів Харківського університету, лабораторією вивчення герпетології Мелітопольського університету.

Під час проведення різноманітних акцій, лекцій, семінарів, та інших заходів Національний природний парк тісно співпрацює з молодіжною громадською організацією клубом «Білі Ворони», навчальними закладами міста та прилеглих сіл.

Також для проходження навчальної та виробничої практики до нас приїждять студенти вищих навчальних закладів Запорізької області.

Природна цінність території

Національний природний парк «Великий Луг» розташований на Придніпровській низовині. Більша частина Парку розташована на узбережжі р. Дніпро – найбільшої річки України. До території Парку входить 14790 га водних просторів, що

становить 86,3% від усієї площі території парку.

В геоморфологічному відношенні територія НПП «Великий Луг» є низинною пологохвилястою лесовою рівниною. Цей регіон характеризується поширенням яружно-балочних місцевостей.

Територія Парку включає частину Каховського водосховища з архіпелагом «Великі та Малі Кучугури», ділянку його берегової лінії в районі населених пунктів Скельки – Балки; Маячанську балку та урочище Білозірське.

Тваринний світ НПП «Великий Луг» дуже різноманітний і включає 327 видів хребетних та 1120 видів безхребетних. З них до Червоної книги України внесено 114 видів. Найбагатшим класом хребетних є птахи (218 видів).

Серед представників ентомофауни виявлено 44 видів занесених до Червоної книги України.

Відповідно до геоботанічного районування територія НПП «Великий Луг» розташована у районі різнотравно-типчакково-ковилових (справжніх) та типчакково-ковилових степів.

На території Національного природного парку «Великий Луг» виявлено 305 видів рослин, з них: 20 – занесено до Червоної книги України, 25 – регіонально рідкісні види Запорізької області.

Історична цінність території

На території Національного природного парку «Великий Луг» існує багато палеонтологічних та археологічних пам'яток різних епох, таких як: ранній палеоліт (мустерська культура), пізній палеоліт (Осокорівська культура), мезоліт (пукревська культура), неоліт (Сурська культура), енеоліт (середньостогівська та азово-дніпровська культури), епоха ранньої бронзи (ямно-катакомбний період), Білозерська культура, сабатиновська культура, кіммерійські знахідки, ранньоскіфські знахідки, сармати, ранні слов'яни, алани (10 століття Басанька), Золота Орда (Кучугури).

Урочище «Сім Маяків» і урочище «Басанька» – дуже давні форми рельєфу третинної епохи, що утворилися у зв'язку з заledenінням. На їх дні можна спостерігати потужні виходи Сарматського моря, розмиті Каховським водосховищем, які є палеонтологічними пам'ятниками. Територія цих урочищ – великий археологічний об'єкт, тут знайдені залишки багатьох поселень різних часів та народів – епоха бронзи, середньовіччя, алани, скіфи.

На правому схилі балки Маячанської велика концентрація курганних і ґрунтових могильників. Після розкопок 50-60-х років експонати часів ранньої бронзи можна побачити в московському державному історичному музеї.

Нині розмиваються шари узбережжя Каховського водосховища, які були утворені 15-40 тисяч років тому. А більш стародавні шари

Служба державної охорони

Основними завданнями служби держохорони є:

- забезпечення додержання режиму охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;
- попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства.

Служба держохорони відповідно до покладених на неї завдань:

- здійснює охорону природних комплексів НПП «Великий Луг»;
- здійснює охорону диких тварин і місць їх перебування у межах території Парку;
- забезпечує порядок використання природних ресурсів;
- забезпечує додержання вимог щодо відвідування територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- попереджує пошкодження лісових насаджень унаслідок незаконних рубок;
- здійснює заходи щодо запобігання виникненню, поширенню пожеж, інших надзвичайних ситуацій та їх ліквідації;
- інформує відповідні державні органи про надзвичайні ситуації;
- забезпечує реалізацію заходів з профілактики та захисту природних комплексів від шкідників і хвороб у межах території Парку;
- підтримує у належному стані межові та охоронні знаки, інформаційні аншлаги, квартальні та ділянкові стовпи, а також протипожежні споруди;
- забезпечує додержання режиму охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, у тому числі додержання вимог проектів організації територій та об'єктів чи проектів утримання та реконструкції об'єктів природно-заповідного фонду, на всій його території;
- забезпечує проведення роз'яснювальної роботи, щодо необхідності збереження особливо цінних природних комплексів та об'єктів.

Науковий відділ

Розробляє заходи та наукові рекомендації з питань охорони, збереження та відтворення рідкісних видів флори та фауни, природних середовищ, збалансованого природокористування.

Відповідно до Положення «Про наукову діяльність заповідників і національних природних парків України» та Положення «Про

Національний природний парк «Великий Луг» наукові дослідження проводяться з метою розробки наукових основ охорони, відтворення та оптимального використання природних ресурсів, проведення екологічного моніторингу. Головною науково-дослідною темою є ведення Літопису природи.

Національний природний парк «Великий Луг», відповідно до покладених на нього завдань, проводить наукові дослідження за напрямками:

- спостереження за станом довкілля,
- дослідження природних комплексів та їхніх змін в умовах рекреаційного використання,
- інвентаризацію біорізноманіття,
- екологічний моніторинг.

За період існування НПП «Великий Луг» підготовлено і випущено 6 томів Літопису природи, які вміщують дані про отримані результати у сфері наукових досліджень.

знаходяться набагато вище. Таким чином, якщо не припиниться розмив Каховки, то ці пам'ятники можна буде побачити через 20-30 років.

Правий схил Маячанської балки – це великий палеонтологічний пам'ятник, який досліджується ще з середини 90-х років. Це високий берег складений третинними відкладеннями лесових суглинків, які в нижній своїй частині межують з третинними відкладеннями сарматського ярусу. Сам пам'ятник знаходиться на стику третинних глин і лесових відкладень, тут знайдені залишки післяльодовикової фауни (шерстистий носоріг, гігантський олень, південний слон). Але якщо правий мис представляє інтерес в палеонтологічному плані, то лівий – дуже цікавий археологічний пам'ятник.

Лівий схил більш низький, але там оголені дуже давні третинні відкладення. Там знайдено одне з найдавніших поселень нижнього Дніпра – мустерське поселення, знайдене в кінці 90-х років.

На Кучугурах знайдені залишки міста Гюлістан – ставка Мамаєва, столиця Золотої орди, яке проіснувало тут до 380-го року до Куликовської битви.

В урочищі Білозірське знайдені пам'ятники сабатіновського часу доби пізньої бронзи, пам'ятники

неоліту та середньовіччя.

Штольні – третинні виходи Сарматського моря, які діляться на два пласти (яруси): понтичний (більш пізній) і сарматський (ранній). Сарматське море, яке протікало від Каспію до Середземного моря, дало дуже міцні вапняки, які були придатні для будівництва, натомість понтичний вапняк занадто м'який.

Розробки сарматського ярусу почалися в кінці 19 століття. Один з розломів, де різали вапняк, це лінія Златопіль – Маячка – Скельки.

Розробки велися до 1956 року. При затопленні Каховки почав тріскатися щит Сарматського ярусу, сповзали лесові відкладення, які потягли за собою вапняк. Зараз видно що всі дрібні балки підходять до штолень – це старі дороги, які зазнали потужної ерозії.

Еколого-освітня діяльність

Еколого-освітня діяльність та природоохоронна пропаганда є одними з найважливіших завдань Національного природного парку «Великий Луг», виконання якого головним чином забезпечується завдяки функціонуванню сектору екологічної освіти та рекреації, як структурного підрозділу Національного природного парку.

В рамках еколого-освітньої діяльності Сектор займається організацією та проведенням:

- еколого-просвітницьких лекцій та семінарів;
- акцій екологічної дії;
- виставок дитячих робіт та фотоматеріалів;
- святково-конкурсних заходів.

Співробітники Сектору щорічно проводять святково-конкурсні заходи, такі як: фестиваль «Козацькі розваги» та змагання з літньої ловлі риби на поплавочну вудочку «Золотий гачок».

Лекція «Первоцвіти Великого Лугу»

Природничий куточок в гімназії «Софія»

Розвішування годівничок та роздача агітаційних листівок під час акції «Допоможемо пернатому другу»

Брандушка різнокольорова (популяція знайдена в урочищі «Великий Луг»)

Облік первоцвітів під час акції «Увага, первоцвіти!»

Акція «Зелений паросток майбутнього»

Конкурс «Новорічна композиція»

Щорічний захід рибалка на поплавочну вудочку «Золотий гачок».

Фестиваль «Козацькі розваги»

